KUNST

in de Belgische ambassade in Kinshasa

Intro

Carl DE KEYZER ↑
Belgische ambassade,
'Cinquantenaire', in Kinshasa
2017
Foto
H 47 x B 130 cm
Kunstcollectie FOD Buitenlandse Zaken

WILLEMEN GROEP →
Belgische ambassade
Boulevard du 30 Juin, in Kinshasa
2015
Foto

De Belgische ambassade in Kinshasa, Democratische Republiek Congo (DRC): van Cinquantenaire naar Boulevard du 30 juin

Van de iconische '**Cinquantenaire**' verhuist de ambassade naar de terreinen van de vroegere gebouwen van Sabena, gelegen aan de Boulevard du 30 juin, genoemd naar de dag van de onafhankelijkheid en tevens één van de slagaders van de Congolese hoofdstad. De nieuwe ambassade bevindt zich, net als de voormalige ambassade, in het administratieve hart van de stad, met kantoorzones en residentiële villa's, in Gombe, het vroegere Kalina.

Magnumfotograaf **Carl De Keyzer** (1958), die o.m. twee lijvige boeken Congo (belge) uit 2008 op zijn palmares schreef, realiseert in 2017 een fotoreportage over de voormalige ambassade en de directe omgeving. Vijf foto's worden in groot formaat geprint waarvan één een permanente plaats krijgt in de nieuwe ambassade.

Het nieuwe ambassadegebouw is van de hand van A2M en Willemen. Het is de eerste passiefbouw in Sub-Sahara-Afrika. Het bestaat uit vier verdiepingen en naast de Belgische ambassade, met een consulaire, diplomatieke sectie evenals een sectie ontwikkelingssamenwerking, nemen ook de gemeenschappen en de Nederlandse ambassade er hun intrek. Het gebouw kent een protocollaire ingang en een dagdagelijkse ingang, beide worden frequent gebruikt. Op de vierde verdieping bevindt zich de cafetaria en is er tevens een dakterras met zicht op een deel van de tuin en de stad.

Omgaan met het koloniaal verleden: openheid en dialoog bevorderen door het tonen van hedendaagse kunst van Belgische én Congolese kunstenaars

Naar de integratie van kunstwerken in de publieke ruimtes van dit pand gaat veel aandacht. Zowel werk van Congolese als van Belgische kunstenaars komen daarin aan bod. De focus ligt op hedendaagse kunst en de intentie bestaat erin om via kunst de interculturele dialoog te bevorderen en een open houding en een nieuwsgierige blik aan te wakkeren.

De kunstintegratie dient te worden gezien in het nieuwe perspectief waarop het omgaan met het koloniale verleden wordt benaderd, in België, Europees en wereldwijd. Denk hierbij aan 'Mwana Kitoko' van Luc Tuymans in 2001 en 'Personne et les Autres' van Vincent Meessen en ook Sammy Baloji in het Belgische paviljoen in Venetië in 2015. De renovatie van het Koninklijk Museum van Midden-Afrika in Tervuren en het opzet van de Documenta 14 in Kassel en Athene horen in dit rijtje thuis.

De kunstcollectie van de FOD Buitenlandse Zaken

De samenstelling van de kunstcollectie voor de ambassade in Kinshasa verloopt in meerdere fasen. Het omvat een lange propsectiefase, met het lezen van naslagwerken en ontmoetingen met meerdere experten, drie bezoeken aan DRC met telkens een rijk gevulde agenda aan atelierbezoeken, deelname aan de biënnale van Lubumbashi, participatie aan een conferentie van de Academie voor Schone

Kunsten in Kinshasa, bezoeken aan tentoonstellingen en beurzen in binnen- en buitenland zoals Congo Kitoko in Fondation Cartier in Parijs en 1:54 in Londen.

De selectiefase bestaat uit meerdere etappes en met interventie van interne en externe organen. Finaal kan dit geheel van 40 kunstwerken van 20 kunstenaars worden voorgesteld.

De kunstcollectie in de kanselarij van Kinshasa maakt deel uit van de kunstcollectie van Buitenlandse Zaken. Deze collectie werd opgebouwd sinds het ontstaan van België in 1830, en voornamelijk na de Tweede Wereldoorlog met de opening van de meeste diplomatieke posten. De kunstwerken verfraaien de gebouwen, zowel de residenties van de ambassadeurs als de kanselarijen, scheppen een beeld van de nationale kunstscène en creëren een dynamische werkcontext. De collectie is wereldwijd verspreid en omvat minstens 4500 kunstwerken waaronder historische en moderne wandtapijten, schilderijen en sculpturen evenals nieuwere media, zoals fotografie, mixed media en videowerken.

Maarten VANDEN EYNDE ↑
Contradictio in terminarium
2017
5 Termientenheuvels in rode baksteen
In situ
Verschillende afmetingen
Kunstcollectie FOD Buitenlandse Zaken

Maarten Vanden Eynde (1977) maakt een in situ werk bestaande uit vijf termietenheuvels van verschillende grootte, opgebouwd in baksteen. Het brengt Belgische en Congolese baksteentradities samen.

Contradictio in Terminarium

'**Contradictio in Terminarium**' is een woordspeling tussen contradictio in terminis, een innerlijke tegenstelling, en terminarium, of grote termietenheuvel. Een opmerkelijke Afrikaanse bouwtechniek bestaat eruit dat in de nabijheid van termietenheuvels ovens worden gebouwd om bakstenen te maken, die vervolgens weer gebruikt worden om daarnaast huizen te bouwen. De termietenheuvels bestaan uit hoge kwaliteit aarde die de termieten van diep onder de grond naar boven gebracht hebben en kunnen tot wel 200.000 bakstenen opleveren. Door de nabijheid van de oorsprong (van de basisgrondstof) en gebruik (van het eindproduct) is het een zeer slimme en vooral duurzame manier van bouwen.

De Belg heeft een baksteen in de maag

Ook in België worden veel bakstenen gebruikt voor het maken van huizen. Bovendien bestaat ook het gezegde "De Belg heeft een baksteen in de maag". Dit betekent dat elke zichzelf respecterende burger vroeg of laat zijn eigen huis wil bouwen. Investeren in vastgoed, zelfs in tijden van economische crisis, wordt gezien als een goede en bestrouwbare investering.

Genetologie

Sinds 2003 creëert Vanden Eynde zijn eigen wetenschap, de zogenaamde 'genetologie', de wetenschap van de eerste dingen. Binnen die wetenschap toetst hij sociale en politieke relevantie en onderzoekt hij onder andere post-industrialisatie, kapitalisme, ecologie en verhouding tussen cultuur en natuur. Vanden Eynde hecht, naast een sterk wetenschappelijke invalshoek, ook veel belang aan het fysieke aspect van het maken. Dit is terug te vinden in het materiaalonderzoek en ook hier in het creëren van de bakstenen termietenheuvels met locale bakstenen. Het maakproces vraagt veel fysieke inspanning en het gaat terug tot een van de grootse prestaties van de mensheid, zijnde het onder controle krijgen van vuur.

Het heden, het verleden van de toekomst

Vanden Eynde heeft een eigenzinnige kijk op het begrip 'tijd'. Hij ziet het heden als het verleden van de toekomst. Mensen bouwen een huis dat stevig en robuust is en de tand des tijds zal doorstaan. Bakstenen overleven de mensen, de mensen die het bouwden, maar ook de mens als soort, aangezien ze een van de langst bestaande en sterkte bouwmaterialen zijn die gebruikt werden in de menselijke geschiedenis.

Wanneer **Aimé Mpane** (1968) de sculptuur maakt in Kinshasa, verandert hij de intentie van het werk. Het is niet meer 'shake hands', de initiële titel van het werk, maar '**Yambi**'. 'Shake hands' alludeert, volgens de kunstenaar, op een confrontatie, iets minder oprecht, en hij wil vooral de ontmoeting uitdrukken: een ontmoeting of verwelkoming op zijn Afrikaans, die een warm welkom is en die in het Tshiluba kan vertaald worden als 'butabu' en in het Swahili en Lingala als 'yambi'. De vertaling naar een westerse taal kan 'bienvenue' of 'welcome' zijn, maar verliest hiermee een deel van zijn betekenis.

In de sculptuur van Mpane lijkt het de Afrikaan te zijn die ontvangt. Hij komt uit de hoofdingang van het gebouw, zet zijn valies op de grond en ontdoet zich van alle lasten om zijn Europese gast met open armen te ontvangen. Mpane houdt van de ambiguïteit van de vraag: wie ontvangt wie?

Deze ontmoeting doet de artiest denken aan een schilderij van Courbet 'Bonjour Monsieur Courbet' waar de mecenas Alfred Bruyas de kunstenaar Gustave Courbet ontmoet op de weg naar zijn steengroeve. Hij groet hem met open armen en zijn hoed opheffend.

Op de website van het Frabre museum in Montpellier, waar het kunstwerk van Courbet zich bevindt, wordt vermeld dat kunstenaar en mecenas zich verenigen om de moderne kunst te promoten. Toepasbaar op de kunstenaar en de Belgische Staat als mecenas samen als promotors voor de hedendaagse kunst?

De transparante structuur van het werk, dat binnenin afgewerkt werd met een kleur, suggereren een aangename sfeer en het belang dat wordt gehecht aan het uiterlijk én het innerlijk van de individuen.

Aimé MPANE →
Yambi
2016-2017
Sculptuur in hout met binnenzijde gekleurd
H 220 x B 250 x D 75 cm
Kunstcollectie Buitenlandse Zaken

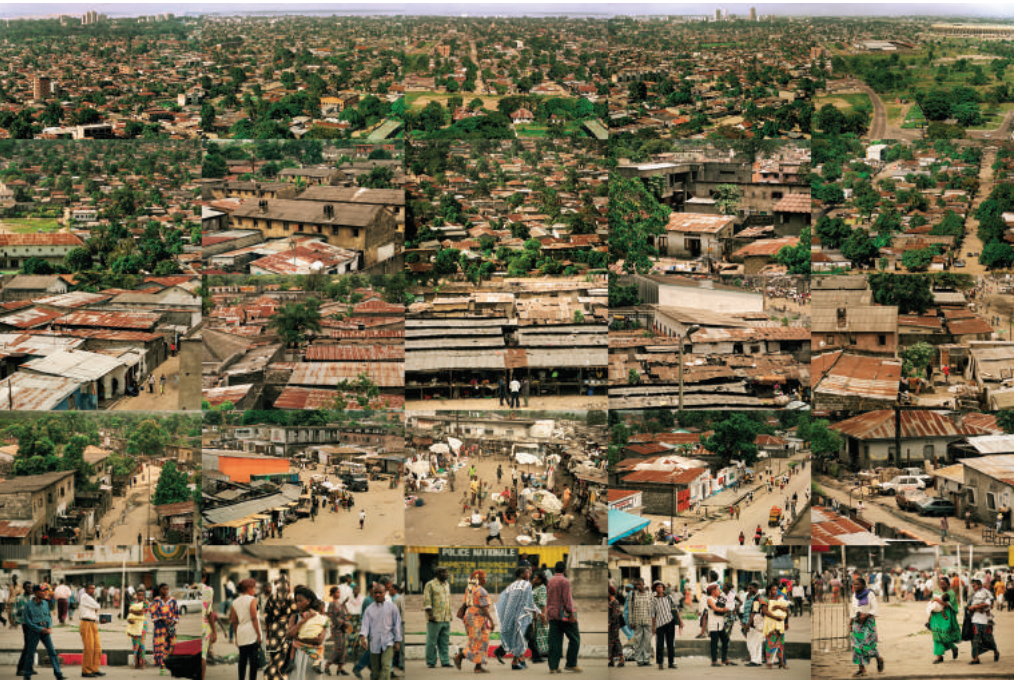

Marie-Françoise PLISSART ←
Kinshasa 5x5
2000
Foto
H 150 x B 225 cm
Kunstcollectie Buitenlandse Zaken

Sammy BALOJI →
Banfora #1,
Mine à ciel ouvert noyée.
Lieux d'extraction minière artisanale.
Série Kolwezi
2010-2012
Foto
H 80 x B 282.59 cm
Kunstcollectie FOD Buitenlandse Zaken

"Kinshasa ne sera jamais New York.
Tant mieux d'ailleurs.
Chaque ville a son âme.
Chaque ville a son corps, sa peau, son intéligence, sa bétise, son côté monstre, sa poétique, sa part de mystère."

Sony Labou Tansi, Kinshasa ne sera jamais.

Met dit gedicht over Kin-la-belle of Kin-la-poubelle, Leopoldstad, Lipopo, begint het boek 'Kinshasa, tales of the invisible city', van antropoloog en Congokenner Filip De Boeck en fotografe **Marie-Françoise Plissart** (1954). Hierin onderzoeken zij de fysieke en stedelijke realiteit van Kinshasa aan het begin van de éénentwintigste eeuw. Het geeft ook een beeld van een tweede, onzichtbare stad, als een vorm van spiegelende realiteit die van onder de oppervlakte van de zichtbare wereld komt gluren. De continue wisselwerking tussen deze twee werelden wordt afgetast via tal van personages die binnen deze context ageren. Op de foto die hier in groot formaat wordt getoond, zijn verschillende wijken van de Congolese hoofdstad zichtbaar.

Kinshasa bestaat anno 2017 uit ongeveer 10 miljoen bewoners en is daarmee de grootste stad van DRC en één van de grootste steden van Afrika. Het is een stad met scherpe contrasten met chique woonwijken, commerciële gebieden, universiteiten en zich uitbreidende sloppenwijken naast elkaar. Kinshasa is gelegen aan de zuidoever van de Kongostroom en aan de overzijde, Brazzaville, hoofdstad van de Republiek Congo.

In '**Banfora#1**' geeft **Sammy Baloji** (1978) een artificiële locatie weer waar artisanale ontginning van de mijnen plaats vindt, in Kolwezi, een streek in Katanga. Hij kaart hiermee het verlies van mensenlevens, de export van mineralen en de continue volksverhuizingen aan.

In het artistiek statement dat Baloji in 2012 schrijft over de serie Kolwezi start hij met een verwijzing naar de eerste democratische verkiezingen in DRC in 2006. In datzelfde jaar is er een grote vraag van buitenaf voor koper en kobalt. Verschillende internationale investeerders komen naar Katanga, onder hen o.m. Chinezen die een verbetering van de infrastructuur beloven in ruil voor Congolese minerale ontwikkeling in Katanga.

Artisanale mijnontginning ontstaat kort na het sluiten van de industriële mijnindustrie. In de artisanale mijnontginning zijn voormalige Gécamine arbeiders werkzaam, hun familieleden, studenten, werkloze families die de oorlog zijn ontvlucht. Gezien de huidige territoriale en economische instabiliteit leven deze artisanale mijnwerkers in tentendorpen met tijdelijke dekzeilen nabij de mijngebieden. Arbeiders zijn onderworpen aan contracten die ondertekend worden door de staat en de investeerders. Kaarten van de exploitatie van deze sites worden opgenomen in mijnregisters van de overheid. Ze blijven onbekend voor de buitenwereld.

De ontginning vindt plaats op sites die voordien werden geboord door mijnmachinerie, met hellingen van meer dan 100 m hoog. Gewapend met houwelen, hamers, lampen en raffia zakken, beklimmen mijnwerkers deze hellingen op zoek naar heterogeniet, een ruw materiaal dat koper en kobalt bevat. Om dit erts te ontginnen, moeten ze tunnels van 60 tot 100 meter in de aarde uitgraven. Dan gaan ze meer dan eens op en neer op de hellingen met loodzware lasten om voldoende hoeveelheid te verzamelen voor de industriële verkoop. Vaak worden mijnontginners slachtoffer van grondverschuivingen. Dit stopt de verdere mijnontginning echter niet.

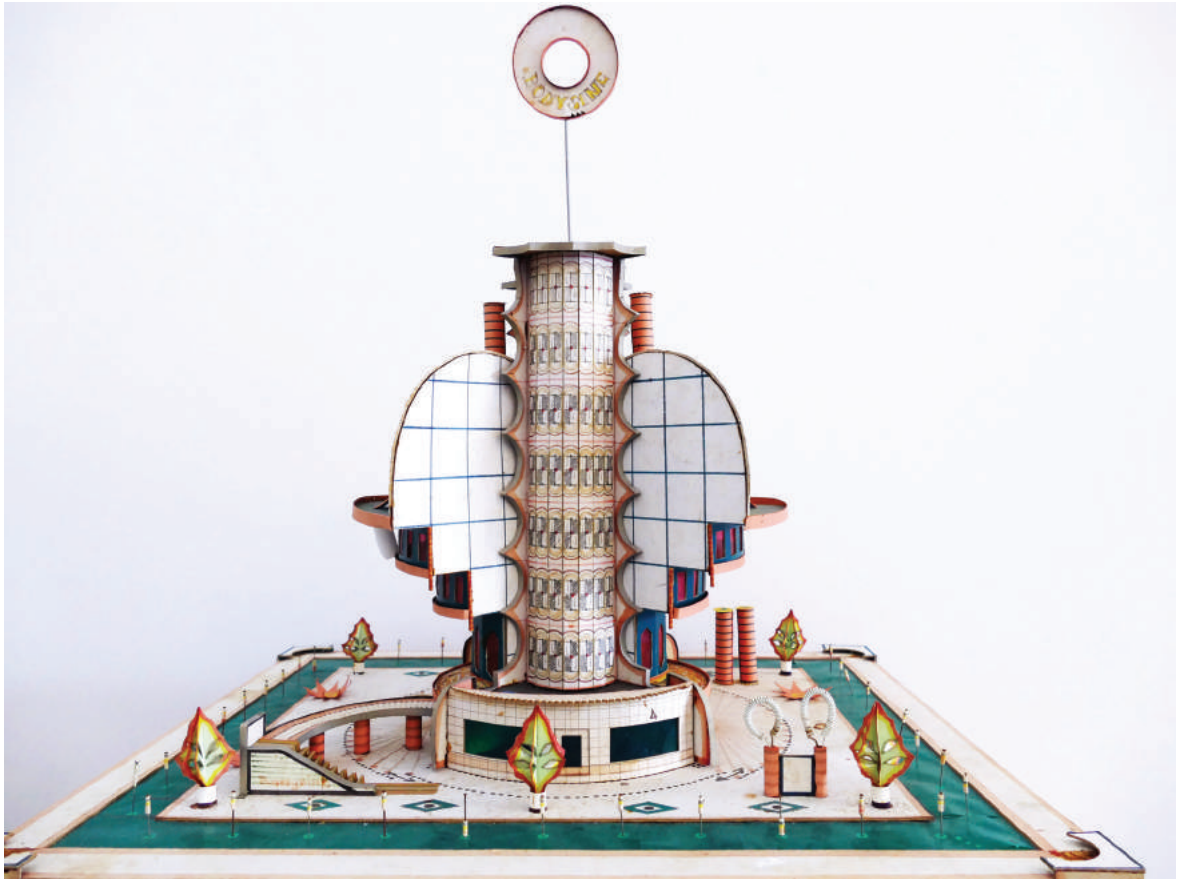

Bodys Isek KINGELEZ
Ontwerp voor nieuwe Belgische ambassade
1993
Karton en diverse materialen
H 63 x B 56 x D 47 cm
Kunstcollectie Buitenlandse Zaken

Bodys Isek Kingelez

De kunstenaar (1948-2015) heet eigenlijk Jean-Baptiste. Hij leeft tot 2015 met zijn twee vrouwen, 'mevrouw Bodys' en 'mevrouw Kingelez', en kinderen in Kinshasa. Hij maakt tot dan grootschalige maquettes van imaginaire, kleurrijke gebouwen met eigenaardige vormen in utopische steden. Door een buitensporig design, gebruik van plastic, verpakkingen en labels, zou het een setting kunnen zijn voor een sciencefictionfilm uit de jaren 1950. In de film van Dirk Dumon 'Kingelez: Kinshasa, une ville repensée' van 2003 wordt een portret van een ernstige en gedreven kunstenaar geschetst met een hoogstpersoonlijke visie op de moderne stad. Tot vandaag wordt zijn werk nog steeds sterk gewaardeerd. Het MoMA in New York organiseert van 26 mei tot 21 oktober 2018 een retrospectieve.

Op zoek naar een kunstwerk 'de Belgische ambassade'

Via het MoMA in New York wordt het bestaan van een kunstwerk van Kingelez, dat 'de Belgische ambassade' heet, gesignaleerd. Dankzij Argos, centrum voor kunst en media in Brussel, en Dirk Dumon, de filmregisseur, wordt het kunstwerk opgespoord. Het bevindt zich in een privécollectie van een oud-ambassadeur, dhr. Jean Coene.

Het verhaal achter het kunstwerk

Dhr. Jean Coene, vertelt het verhaal achter Kingelez' Belgische ambassade. In de jaren 1990 is het een heel moeilijke periode voor de Congolese kunstenaars, en vooral het reizen was verre van eenvoudig. Een vier-vijf kunstenaars kunnen afreizen naar Maastricht dankzij de hulp van dhr. Coene, die toen Belgische ambassadeur in Kinshasa is. Hij staat zelf borg voor het goed verloop en de terugkeer van deze kunstenaars naar DRC. Als bedanking bezorgen de kunstenaars en privé-verzamelaar Dhr. Van Bever, een geschenk aan dhr. Coene, m.n. dit werk. Dhr. Coene grapt tegen de kunstenaar 'oh maar dit imaginair gebouw zou een goed model zijn voor de constructie van de nieuwe ambassade' en dit verhaal begint zijn eigen leven te leiden. In die mate zelfs, dat, toen in 2003, Dirk Dumon zijn film maakt over Kingelez, de kunstenaar tijdens de reportage zegt dat dit gebouw een ontwerp is voor de nieuwe ambassade van België. Als eerbetoon aan de artiest schenkt de oud-ambassadeur het werk aan de FOD Buitenlandse Zaken. Het werk wordt opgesteld op een visibele plaats in de ambassade in Kinshasa.

Eddy Kamuanga Ilunga (1991) maakt de afgelopen jaren velerlei kleurrijke schilderijen met traditionele klederdracht, pracht en taal die geïnspireerd zijn door de Mangbetu. De Mangbetu is een volk in het oostelijke deel van DRC. Dit volk is gekend voor hun hoogontwikkelde kunst en muziek. De groep onderscheidt zich ook door hun verlengde hoofden. Traditioneel worden de hoofden van baby's strak omwonden zodat ze deze karakteristieke verschijning bekomen. Rond de jaren 1950, met de komst van meer Europeanen en meer verwestering, sterft dit gebruik meer en meer uit. Kamuanga brengt deze traditie in beeld en weet deze te combineren met vernieuwing: op de zwarte huid brengt hij onderdelen van het binnenwerk van computers aan. Hiermee verwijst hij naar de grondstoffen zoals koltan waaraan DRC rijk is en de mondiale digitalisering en de gevolgen die dit met zich meebrengen.

Kamuanga's schilderijen zijn vaak monumentaal en vertonen soms bijna heroïsch taferelen. De personages vertonen een zekere sereniteit, sensualiteit en zorgzaamheid. Ze dragen hun lot, soms eenzaam, treurig en verlaten, soms verhouden zich tot elkaar in een bepaalde actie als groep of als individuen t.o.v. elkaar. Er is een spanningsveld aanwezig tussen een intensiteit en een leegte. Hoewel het tweedimensionale werken zijn, voelt het soms driedimensionaal aan, ongetwijfeld door de Congolese patronen in de klederdracht die met een veelheid aan kleuren zijn geschilderd, alsof het om kostbaar brokaat of een andere dure drapening gaat.

Eddy KAMUANGA ILUNGA →
Entre nous 2 – Mangbetu
2016
Schilderij, acryl en olie op doek
H 180 x B 220 cm
Kunstcollectie Buitenlandse Zaken

Sarah Vanagt (1976) is als videoast, documentairefilmmaker en fotograaf, gefascineerd door geschiedenis, historisch perspectief en kindertijd. Het werk '**Le Magicien**', speciaal gemaakt voor deze locatie, is een 'bewegend beeld', een lenticulaire print met een animatie-effect, bestaande uit drie foto's van een oud Belgisch gezelschapsspel. Het werk toont een kleine 'magiër', die aan de hand van een magnetisch systeem dat in het spelbord verstopt zit, de juiste antwoorden kan geven op vragen over de -grotendeels Belgische- geschiedenis. In het werk 'Le magicien' zien we hoe de magiër beweegt over het antwoord op de vraag: "Quand l'Etat Indépendant du Congo est-il devenu colonie belge?"

Sarah VANAGT ↑
De Magiër
2016
Lenticulaire print
H 190 x L 300 cm
Kunstcollectie Buitenlandse Zaken

JP Mika (1980) combineert in zijn werk de knowhow van populaire schilder met deze van een kunstschilder. In de ateliers van enkele van de meest gerenommeerde populaire schilders Chéri Samba en Chéri Cherin leert hij de knepen van het vak. Karakteristieken voor de populaire schilderkunst, zoals thema's uit het politieke en sociale leven, komen ook bij JP Mika aan bod. Sinds 2013 geeft de kunstenaar ook een bijkomende eigen toets aan zijn werken door te schilderen op behangstof met motieven.

Het fenomeen van de '**sapeur**', een Congolese dandy die flaneert in de straten met dure merkkledij ondanks het feit dat hij doorgaans in erbarmelijke omstandigheden leeft en woont, is een heel specifiek fenomeen in Kinshasa en komt hier op een humoristische wijze aan bod. Hoewel de sapé, société des ambianceurs et personnes elégantes, iets frivools in zich heeft, heeft het ook een heel morbide kant, gelinkt met de dood. De sapeurs an sich zijn dan misschien een 'randfenomeen', een karikatuur, maar toch mag het belang van het uiterlijk vertoon, kleding, gadgets en voorkomen in de visuele, momentane Congolese cultuur niet onderschat worden.

De foto '**Empreintes**' van **Georges Senga** (1983) toont een wasspeld die lijkt op een masker. Op de speld, die half kapot op de grond ligt, staat 'made in China'. Met de grote Chinese aanwezigheid in DRC en in Afrika in het algemeen is dit wel symbolisch. Het werk van Senga combineert documentaire met fictionele elementen. Zijn foto's tonen zonder omwegen waar ze over gaan met een directe weergave van omgevingen en onderwerpen. In 2008 realiseert hij een eerste reeks foto's 'Mes nouveaux plafonds'. In 2009 volgt een tweede reeks met de titel 'Empreintes'. Deze reeks wordt door de commissaris Simon Njami geselecteerd voor de Biënnale van Lubumbashi in 2010.

Georges SENGA ↑
Empreintes
2009
Foto
H 70 x B 100 cm
Kunstcollectie Buitenlandse Zaken

David CLAERBOUT →
White hand supporting a black head
2015
Print, Inkjet op RAG fotopapier 310 g/m²
Digitale wijzigingen in elke tekening en
In potlood en Chinese inkt in de tekening
Editie van 18 + 4 AP
H 42 x B 59 cm
Kunstcollectie Buitenlandse Zaken

Deze editie van **David Claerbout** (1969) wordt uitgegeven door de Duitse uitgever Hatje Cantz in Berlijn. Naast boeken brengt de uitgever, naar aanleiding van de 100ste verjaardag van de oprichter Gerd Hatje en de 70ste verjaardag van Hatje Cantz Verlag, iets nieuws op de markt, m.n. enkele edities. In dit verhaal hoort ook deze editie van Claerbout thuis.

Claerbout ontwikkelt sinds het midden van de jaren 1990 een artistiek oeuvre en is nu internationaal gekend als videast. Gevormd als schilder, ontwerpt hij voor elk project tekeningen die dienen als voorbereiding voor zijn composities die als het ware zijn opgebouwd als schilderijen. De blanke hand die een zwart hoofd ondersteunt, is verbonden met Claerbouts werk rond de oliewerkers van Shell in Nigeria in 2013. De oliewerkers keren terug van hun werk en worden gegrepen door stortregens.

De kunstenaar heeft elke editie persoonlijk bewerkt met inkt en potlood waardoor elke editie uniek is. Een gesigneerd exemplaar van het boek met een overzicht van Claerbouts tekeningen bevindt zich in de bibliotheek van de ambassade.

Jean Katambayi (1974) is in de eerste plaats een uitvinder. Met zijn fantasierijke creaties stelt hij de dagelijkse werkelijkheid van Afrikaanse samenlevingen in vraag. Hij heeft een filosofische, technische en politiek focus waarmee hij vraagstukken aankaart. Katambayi denkt na over maatschappelijke problemen met technische middelen en wiskundige algoritmes. In de toekomst vreest hij een geheel verzadigde maatschappij te zullen zien. De objecten en systemen die hij creëert bestaan mede daarom uit gerecycleerde materialen. Katambayi maakt o.m. gigantische gedetailleerde fictionele machines in karton, ijzerdraad, papier en blik.

De reeks **Afrolampen**, grote tekeningen in balpen en viltstift op papier, toont elektrische gloeilampen van verschillende modellen die volgens Katambayi de persoonlijke nostalgie van de toeschouwer prikkelen. Naast hun virtuositeit qua uitvoering – de werken zijn getekend met een zelfgemaakte passer – kenmerken de tekeningen zich door hun humor en persiflage. Zo verwijzen ze met een knipoog naar het lot van miljoenen burgers, die kaarslicht aansteken wanneer hun elektriciteit het door distributieproblemen weer eens laten afweten. Waartoe dient een dure spaarlamp wanneer de energievoorziening niet eens gegarandeerd is?

Jean KATAMBAYI MUKENDI →
On ne sait pas où on va
Afrolamp #4, #7
2016
Bic op papier, gemaroufleerd op doek
2 x H 83 x B 58.6 cm
Kunstcollectie Buitenlandse Zaken

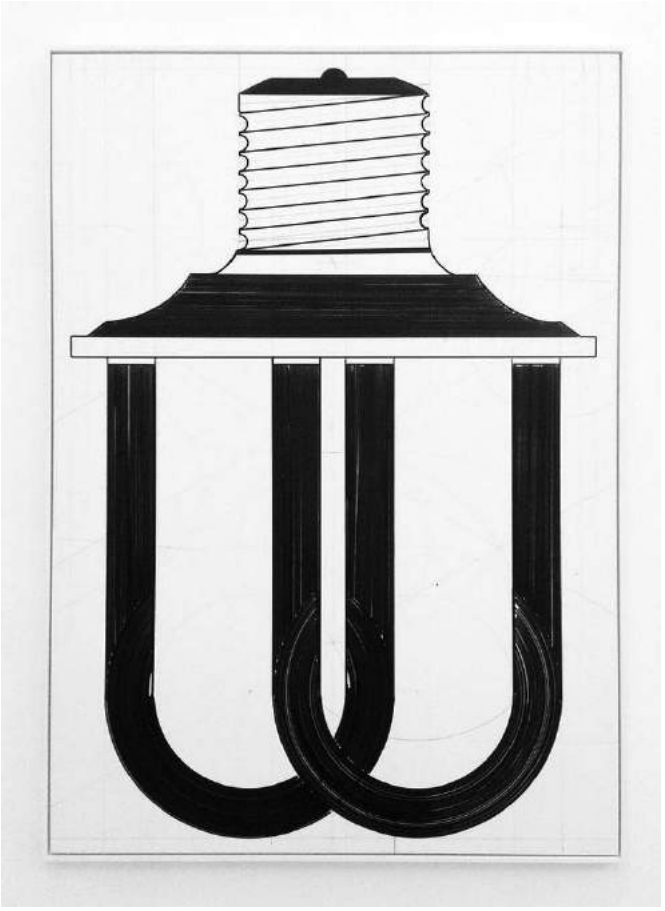

Stephan VANFLETEREN →
Congolese burgers
2008
Foto
H 54.5 x B 54.5cm
Kunstcollectie Buitenlandse Zaken

Stefan Vanfleteren (1969) is fotograaf en zijn handelsmerk zijn indringende, beklijvende en intense zwart-wit portretten. Hij maakt deze zowel in binnen- als buitenland. Zo maakt hij in 2008 een reportage van **Congolese burgers**. Deze werd in 2009 door toenmalig minister van Buitenlandse Zaken, Karel De Gucht aangekocht. Na het vertrek van de toenmalige minister kende de reeks wat omzwervingen. In 2017 hangt een deel van de reeks op de consulaire afdeling en een deel op de Afrikadesk op het hoofdbestuur van Buitenlandse Zaken. Een selectie van zes beelden worden in de ambassade geïntegreerd. De terugkeer van een deel van de reeks naar Kinshasa, waar de reeks gemaakt is en waar ze thuiskomt, stem de fotograaf tot tevredenheid.

Het werk **'Zonder titel, hand zonder sigaar'**, toont het hand van de kunstenaar met zijn eigen tattoo als een zeefdruk print op zwart papier. Het werk verwijst naar series met handen die onderwerp zijn geweest van verschillende artistieke en architecturale praktijken. Het werk verwijst meer specifiek naar het werk van Marcel Duchamp met de titel 'Zonder titel, hand met sigaar'. Dit werk vertoont min of meer hetzelfde gebaar, behalve dat hij een sigaar in zijn hand houdt.

Sinds enkele jaren werkt **Lieven De Boeck** (1971) aan een oeuvre dat zich ontvouwt als een persoonlijk archief dat verschillende classificaties en typologieën bevat. In dit werk speelt De Boeck met spiegelingen, vervormingen en connecties waardoor hij nieuwe betekenissen en interpretaties rond begrippen als identiteit, tekens en taal. Veel van zijn werken bestaan in de ruimte tussen aanwezigheid en verdwijning.

Lieven DE BOECK →
Zonder titel (hand zonder sigaar)
2014
Print, editie van 99
H 49 x B 39 cm
Kunstcollectie Buitenlandse Zaken

Mateng TSHAM ←
Zonder titel
Zonder datum
Tekening in bic
H 60 x L 80 cm
Kunstcollectie Buitenlandse Zaken

Mateng Tsham (1963) toont hier in zijn bic-tekening Congolese traditionele sculpturen. Op de ambassade werd bewust de kaart voor hedendaagse kunst gekozen. Toch zijn er wereldwijd in de musea ook tal van traditionele Congolese sculpturen te vinden. Dit tonen in de ambassade zou o.m. vragen kunnen oproepen rond restitutie, die niet eenzijdig te beantwoorden zijn. Daarnaast zijn de vragen uit de film 'Les Statues meurent aussi' van Alain Resnais & Chris Marker uit 1953 nog steeds actueel. Bijvoorbeeld: komt een Congolees object enkel in een etnografisch/antropologisch museum terecht of krijgt het ook een – prominente – plaats in een museum als bijvoorbeeld het Louvre?

Gert de Keyser (1974), tovert uit zijn bic een gedeukt frisdrankblikje. In de context van RDC kan dit verwijzen naar de grote afvalberg van plastiek en vuil in verschillende straten en wijken, wat de naam Kin-la-poubelle oplevert. Maar dit is niet alleen een problematiek van Kinshasa of DRC, ook wereldwijd is er een steeds groter wordende afvalberg. De kunstenaar vestigt de aandacht op de manier waarop wordt omgegaan met wegwerpproducten. Het onomkeerbare gedeukte blik staat als het ware symbool voor de beschadiging van de mensheid. Hoe kunnen we als individu binnen deze maatschappij duidelijk ander gedrag stellen en duurzamer omgaan met onze omgeving en onze natuurlijke bronnen?

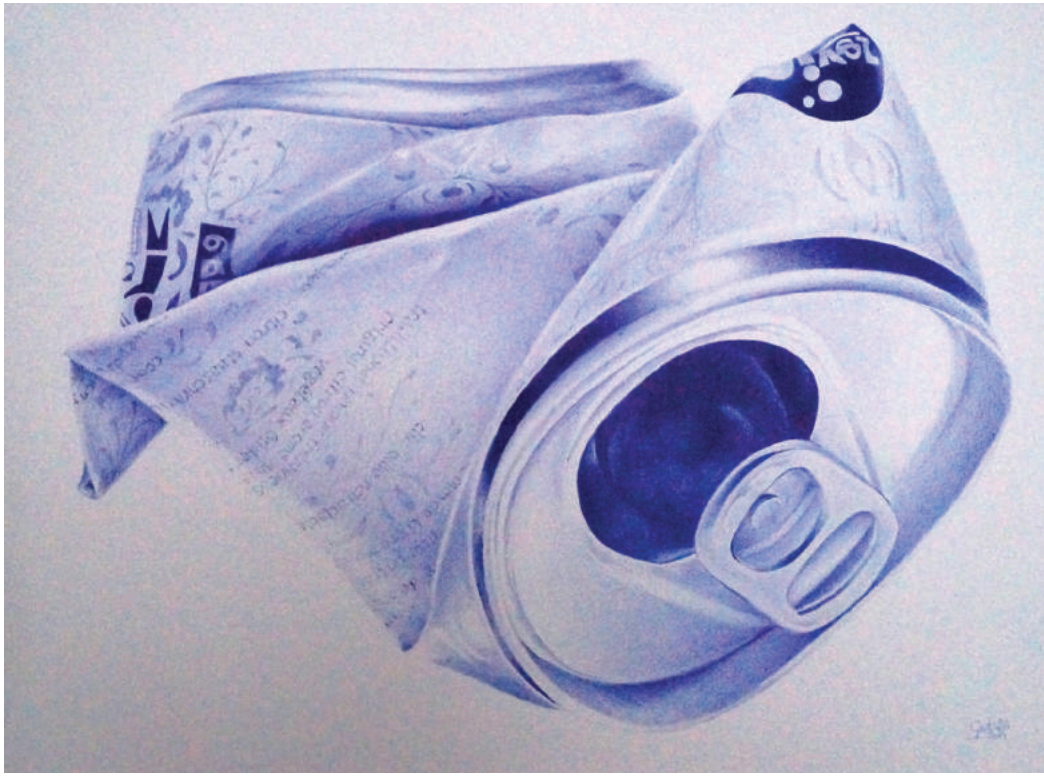

Gert DE KEYSER →
Dented can
2015
Tekening in bic
H 51 x B 68 cm
Kunstcollectie Buitenlandse Zaken

Luc Deleu (1944) is o.m. architect en kunstenaar. Hij is actief sinds 2003 onder de naam Luc Deleu & T.O.P. office. T.O.P. office staat voor 'the Turn-On Planning Office', een interdisciplinair stadsplanningsbedrijf. Hij gaat op zoek naar andere maatschappelijke en artistieke mogelijkheden. Hij ontwikkelt een rijk en veelzijdig oeuvre, dat niet enkel bestaat uit ontwerpen en plannen op het vlak van architectuur en stedenbouw, maar ook uit visionaire voorstellen, objecten en installaties, alsook kritische teksten, zeer nauwkeurig uitgewerkt met een grote aandacht voor het detail. Deleu vertolkt zijn ideeën op een poëtische en artistieke manier. Hij put artistieke schoonheid uit het uitwerken van zijn projecten tot in de kleinste details. Zijn werk is geen utopie, wel een laboratorium, stof tot nadenken voor de toekomst.

Luc DELEU ←
Le Grand Large
2015
Vlag
H 155 x B 205 cm
Kunstcollectie Buitenlandse Zaken

Edith DEKYNDT →
Le Grand Large (L'ombre indigène)
2015
Vlag
H 155 x B 205 cm
Kunstcollectie Buitenlandse Zaken

Edith Dekyndt (1960) schenkt in het algemeen aandacht in haar werk aan de randverschijnselen van de sensoriële en intellectuele ervaring. Haar werk schommelt in een tussenruimte tussen het zichtbare en het onzichtbare, het subjectieve en het objectieve, het universele en het unieke, het symbolische, het affectieve en het wetenschappelijke. Dekyndts werken vertonen vaak een uitdrukking van een intuïtie van het ogenblik, van het vluchtige, ze vertonen ook vaak een zekere broosheid. Dekyndt werpt vragen op naar de relatie tussen afkomst en oorsprong.

'L'ombre indigène', inheemse schaduw, is een werk dat ze maakt op de rustplaats van Edouard Glissant (1928-2011), de denker van noties als 'métissage' en 'créolisation', van de wederzijdse doordringbaarheid en permanente verandering van culturen, talen en dingen. Dekyndt filmt een haren vlag die geplant staat op de begraafplaats van Glissant én waar in 1830 een boot met zwarte slaven op de rotsen te pletter vaart.

Jesse WILLEMS →
Barak Friture
2014
Foto
H 60 x B 40 cm
Kunstcollectie Buitenlandse Zaken

"Un objet est invisible quand sa forme est parfaite. Exemple : l'œuf, la moule, les frites." Marcel Broodthaers.

Sinds halverwege de jaren 1980 verdwijnen de frietkoten druppelsgewijs uit het Belgisch straatbeeld. Of het nu het huifkartype, het caravantype, de barak of de houten chalet, het villatype of het busje, of de omgebouwde aanhangwagen gaat, vele frietkoten moeten eraan geloven wegens niet meer passend in een modern, actueel straatbeeld. Ze worden vervangen door formica snackbars. In 2012 werd zelfs het recente fenomeen van de 'frietchinees' tot woord van het jaar verkozen in Vlaanderen.

Colofon

Dank aan de Belgische ambassade in Kinshasa, het consulaat-generaal in Lubumbashi en de verschillende diensten binnen de FOD Buitenlandse Zaken in Brussel. Dank aan Eva Wittocx, Pierre-Olivier Rollin, Dirk Snauwaert, Filip De Boeck, David Van Reybrouck, Roger-Pierre Turine en de vele andere contactpersonen. Dank aan Axis Gallery, New York, Trampoline Gallery, Antwerpen, Meessen & De Clercq, Brussel, Art & Fact, Universiteit van Luik, Galerie Lieve Lambrecht, Merendree. Dank aan Jean Coene voor de schenking. Last but not least dank aan alle kunstenaars voor hun innemende kunstwerken.

Federale Overheidsdienst
Buitenlandse Zaken,
Buitenlandse Handel en
Ontwikkelingssamenwerking
Karmelietenstraat 15
1000 Brussel
Tel +32 2 501 81 11
diplomatie.belgium.be

Uitgegeven door Dirk Achten
Voorzitter van het Directiecomité

P&O 5.1 – Kunstcollectie
Curator: Ilse Dauwe

P&C3 – Pres & Communicatie
Grafisch ontwerp: Kelly Rigaux

Fotografisch materiaal mag niet worden hergebruikt.
Deze publicatie is louter informatief bedoeld en de uitgever is hier niet legaal aan verbonden.
Wettelijk Depot: November 2017

AMBASSADE VAN KINSHASA

1908